

СЕКЦІЯ 4. ПСИХОЛОГІЯ

Возний Д.В.

к. мед. н., старший викладач кафедри мовної
та психолого-педагогічної підготовки,
*Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

У сучасних умовах глобальних змін, інтенсивного розвитку інформаційного суспільства та зростання ролі міжособистісної взаємодії формування емоційного інтелекту стає одним із ключових завдань професійної та особистісної підготовки фахівців.

Емоційний інтелект відіграє важливу роль в успішній адаптації особистості до сучасного соціального середовища, особливо в умовах зростаючої складності міжособистісних взаємодій та інформаційного перевантаження. Здатність розпізнавати, розуміти та регулювати власні емоції, а також емоції інших, сприяє ефективній комунікації, прийняттю обґрунтованих рішень та підтримці психоемоційного благополуччя [1, С. 112].

Питанням формування та розвитку емоційного інтелекту в процесі професійного становлення приділяли увагу такі дослідники, як Г. Березюк, Р. Бояцис, М. Гарднер, Д. Гоулман, Е. Анхальт, Дж. Майер, Д. Фрідман, Ю. Пантюхіна, Т. Петренко, Н. Побірченко, Е. Носенко, В. Санжаровець, П. Саловей, О. Самойлов, О. Саннікова, І. Тітова, О. Чебикін, О. Філатова та ін.

У науковій літературі під емоційним інтелектом розуміють поєднання когнітивних здібностей та індивідуально-психологічних якостей. Він дедалі частіше розглядається як критично важлива навичка для успішної адаптації до змін, вирішення конфліктів, командної роботи та лідерства. Рівень його розвитку пов'язаний із високою стресостійкістю, низьким рівнем тривожності, кращою адаптацією до професійних викликів і загальним благополуччям.

Важливо наголосити, що формування емоційного інтелекту сприяє підвищенню професійної компетентності здобувачів та їх адаптивності в умовах сучасного ринку праці. Як підкреслює Н. А. Ковальська, належний рівень розвитку емоційного інтелекту виступає однією з визначальних умов професійного

становлення фахівця, його кар'єрного просування та досягнення результативності у професійній діяльності [2, С. 174]. Тому дуже важливо, на думку Л. Кондрашової, для підготовки майбутніх фахівців створити таке навчальне середовище, яке забезпечувало б студентам можливість відтворювати емоційні реакції, притаманні реальним професійним ситуаціям, та розвивати здатність до їх коректного вираження, контролю та адаптивного регулювання в умовах різних професійних викликів. Емоційно-вольовий компонент психологічної готовності особистості до професійної діяльності, згідно з твердженням науковиці, включає в себе вольові якості, які є ключовими для професійної діяльності, зокрема: цілеспрямованість, витримка, наполегливість, ініціативність, рішучість, самостійність та самокритичність [3, С. 101].

Для успішного процесу професіоналізації характерна наявність певного комплексу психологічних і особистісних характеристик, серед яких: достатній рівень загального інтелекту, сформованість емоційного інтелекту як уміння усвідомлювати та регулювати власні емоції, здатність до рефлексії, орієнтація на досягнення професійних цілей і ефективну взаємодію в колективі, задоволення від трудової діяльності, внутрішня мотивація, комунікативна компетентність, професійний досвід, а також етап професійного розвитку особистості [4, С. 190].

У контексті психологічної практики надзвичайно важливою умовою ефективності психотерапевтичної роботи є якісна комунікативна взаємодія між фахівцем і клієнтом. Саме завдяки налагодженню конструктивного діалогу створюється терапевтичний альянс, який виступає основою для формування довіри, емоційного контакту та досягнення позитивних змін у психоемоційному стані клієнта.

Отже, для майбутніх психологів високий рівень розвитку емоційного інтелекту є важливою передумовою успішної професійної діяльності, оскільки сприяє глибшому розумінню емоційних процесів клієнтів та ефективнішій побудові терапевтичного контакту. З огляду на це, дослідження процесу формування емоційного інтелекту має важливе значення як у теоретичному, так і в практичному аспектах, забезпечуючи підвищення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Психологія».

Список використаних джерел:

1. Зарицька В.В., Козарик О.С. Емоційний інтелект у структурі професійної діяльності. *Теорія і практика сучасної психології*. 2018. № 5. С. 112-116. Режим доступу: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/5_2018/24.pdf.

2. Ковальська Н.А. Формування емоційного інтелекту у процесі вивчення дисципліни «Психологія ділового спілкування». *Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі: матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 березня–16 квітня 2023. Одеса: «Гельветика», 2023. С. 173-174. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16014>.*

3. Кондрашова Л.В. Моральна психологічна готовність студента до вчительської діяльності. К.: Вища школа, 1987. 185 с.

4. Похилюк А.В. Роль емоційного інтелекту в професійній діяльності працівників ресторанного бізнесу. *Актуальні задачі сучасних технологій: матеріали IX Міжнар наук.-техн. конф. молодих учених та студентів, м. Тернопіль, 25-26 листопада 2020. С. 190-191. Режим доступу: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34669/2/AZST_2020v2_Pokhyliuk_A_V-The_role_of_emotial_190-191.pdf.*

